

Sisällys: N:o 375. Perhelisälaki, siv. 651. — N:o 376. Asetus valtionrautateiden hallinnosta annetun asetuksen muuttamisesta, siv. 654. — N:o 377. Valtioneuvoston päätös „Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki” nimisen pankkiyhtiön voimassa olevan yhtiöjärjestyksen 1, 3, 4, 6, 8, 10 ja 13 §:n muuttamisesta, siv. 657.

N:o 375.

Perhelisälaki.

Annettu Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1943.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Lasten aiheuttamien lisäkustannusten korvaamista varten suoritetaan suurelle perheelle, jonka jäsenet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia, valtionvaroista perhelisää, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Perheelle, jolle on annettu avustuksien ja lainojen myöntämisestä maaseudun asunto-olojen parantamiseen 17 päivänä maaliskuuta 1938 annetun valtioneuvoston päätöksen mukaista avustusta, ja perheelle, joka saa perheenasuntolainoista ja perheenasuntotakuista sekä perheenasuntoavustuksista 19 päivänä joulukuuta 1940 annetun lain mukaista perheenasuntoavustusta, suoritetaan perhelisää vain, mikäli se ylittää asuntoavustuksen määrän. Jos perhe muuten saa valtionvaroista avustusta 1 momentissa sanottuun tarkoitukseen, voidaan se ottaa vähennyksenä huomioon perhelisää suoritettaessa.

2 §.

Suurella perheellä tarkoitetaan tässä laissa perhettä, jossa on vähintään viisi perheen huollettavana olevaa kuuttatoista vuotta nuorempaa lasta.

Huollettavaksi lapseksi luetaan myös ottolapsi sekä kasvattilapsi, josta perhe korvauksetta jatkuvasti huolehtii. Tällaisena lapsena pidetään niin ikään kuusitoista vuotta täyttänyttä työkyvyttömistä lasta sekä koulunköyntiä jatkavaa lasta, joka on täyttänyt kuusitoista, mutta ei kahdeksantoista vuotta.

3 §.

Perhelisää on oikeutettu saamaan suuri perhe, jos vanhemmille ja 2 §:ssä tarkoitetuille lapsille yhteensä ennen perhelisän myöntämistä viimeksi toimitetussa omaisuusverotuksessa on pantu maksettavaksi veroa omaisuudesta enintään valtioneuvoston vahvistama määrä tai jos heille ennen perhelisän myöntämistä viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa on maksuun pantu yhteensä enintään se luku veroäyryjä, jonka valtioneuvosto silmällä pitäen paikkakunnan kalleutta määrää.

Jos perheessä on enemmän kuin viisi lasta, on 1 momentissa sanotulla tavalla määrättyä veroäyrylukua korotettava kymmenellä sadalta kuudennessa ja kustakin sitä seuraavasta lapsesta.

Milloin perheen taloudellinen tila, vanhempiä tai jompaakumpaa heistä kohdannut sairaus tahi muu sellainen syy antaa siihen aihetta, voidaan perhelisä myöntää harkinnan mukaan, vaikka asianomaisten omaisuusveron alainen omaisuus tai heidän veroäyriensä luku ylittää 1 momentissa sanotulla tavalla vahvistetut määrät. Perhelisä voidaan harkinnan mukaan myös evätä, vaikka veroäyrien luku ei ole noussut sanottuun määrään, ellei sen myöntämiseen ole syytä hakijan toimeentulomahdollisuuksien kannalta. Jos katsotaan, että joku tai jotkut perheen jäsenistä terveydellisistä tai niihin verrattavista syistä on muulla tavalla huollettava, voidaan perhelisä niin ikään evätä.

4 §.

Tarkemmat perusteet perhelisien suuruuden määräämistä varten vahvistaa valtioneuvosto.

5 §.

Perhelisä suoritetaan luontois- tai rahavaruusena tahi osittain kummassakin muodossa, sen mukaan kuin sosiaaliministeriö tarkemmin määrää.

6 §.

Perhelisää on haettava sosiaaliministeriön vahvistamaa lomaketta käyttäen perheen huoltajan asuinkunnan huoltolautakunnalta, joka myöntää ja suorittaa sen samalla määräten, missä muodossa ja millaisissa erissä perhelisä on suoritettava.

Perhelisää koskeva hakemus ja muu asiakirja voidaan antaa myös asianomaisen huoltopiirin piirivalvojalle, jonka tulee toimittaa hakemus edelleen oman lausuntonsa kera huoltolautakunnalle.

7 §.

Huoltolautakunnan päätös on 3 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa viipymättä alistettava sosiaaliministeriön vahvistettavaksi. Sitä ennen annettakoon lautakunnan päätöksestä, milloin se on kielteinen, todisteellinen tieto hakijalle, jolla on oikeus neljäntoista päivän kuluessa tiedoksi saannista, sitä päivää lukuun ottamatta, toimittaa lautakunnalle tarpeelliseksi katsomansa kirjallinen lisäselvitys hakemuksensa perusteista, ja liittääköön lautakunta tämän selvityksen omine lausuntoineen alistusasiakirjoihin.

8 §.

Jos perhelisän hakija muissa kuin 3 §:n 3 momentissa sanotuissa tapauksissa on tyytymätön huoltolautakunnan päätökseen, voi hän hakea siihen muutosta sosiaaliministeriöltä.

Muutoksenhakukirjelmä on annettava viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä lukien, jolloin hakija sai päätöksestä todisteellisen tiedon, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta, asianomaiselle huoltolautakunnalle, jonka tulee viipymättä lähettää kirjelmä omine lausuntoineen edelleen sosiaaliministeriöön.

Perhelisän myöntämistä koskevaan huoltolautakunnan päätökseen on tässä pykälässä mainituissa tapauksissa liitettävä osoi-

tus siitä, miten päätökseen saadaan hakea muutosta.

9 §.

Sosiaaliministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

10 §.

Huoltolautakunnan tulee jatkuvasti tarkkailla, ovatko perhelisän saajat edelleen siihen oikeutettuja ja käyttävätkö he perhelisän sillä tavalla, kuin on määrätty.

Jos olosuhteet ovat perhelisän saamisen jälkeen olennaisesti muuttuneet taikka jos perhelisän saaja ei täytä sen saannille asetettuja ehtoja tai käyttää sitä väärin, on huoltolautakunnan otettava asia uudelleen käsiteltäväksi ja, jos aihetta on, muutettava siinä aikaisemmin annettu päätös olosuhteita vastaavaksi.

Perhelisän saamiseen vaikuttavista olosuhteiden muutoksista on perhelisän saajan ilmoitettava viipymättä huoltolautakunnalle. Sinä aikana, jona hän nostaa perhelisää, on hänen sitä paitsi annettava huoltolautakunnalle kerran vuodessa lautakunnan määräämänä aikana sosiaaliministeriön hyväksymälle lomakkeelle merkityt tiedot perhelisän jatkuvaan saantiin vaikuttavista seikoista, uhalla että perhelisän jatkuva suorittaminen muuten voidaan keskeyttää.

11 §.

Perhelisä suoritetaan asianomaisen kunnan varoista, mikäli perhelisää tai sen osaa vastaavaa määrää valtionvaroja ei ole etukäteen toimitettu kunnalle.

Korvaus kunnan varoista maksetuista perhelisistä suoritetaan hakemuksesta kunnalle puolivuositain, ellei sosiaaliministeriö toisin määrää. Kunnan tulee hakea korvausta sosiaaliministeriöltä viimeistään neljän kuukauden kuluessa kunkin vuosipuoliskon päättymisestä, uhalla että oikeus siihen muuten voidaan katsoa menetetyksi. Hakemukseen on liitettävä sosiaaliministeriön määräämä ja sen vahvistamalle lomakkeelle kirjoitettu selvitys.

Perhelisäasiain käsittelyn kunnalle aiheuttamista kuluista ei korvausta suoriteta.

12 §.

Jos perhelisä ilman laillista estettä jätetään nostamatta neljän kuukauden kuluessa siitä, kuin hakija on saanut todis-

teellisen tiedon sen myöntämisestä, voidaan oikeus sen saamiseen katsoa menetetyksi.

13 §.

Sosiaaliministeriön asiana on valvoa, että huoltolautakunta noudattaa perhelisiä myöntäessään tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä.

Huoltolautakunta on velvollinen vuosittain antamaan sosiaaliministeriölle kertomuksen perhelisiäasiain käsittelystä sekä muutenkin antamaan ministeriölle tarpeellisia tietoja ja vaadittaessa esittämään ministeriön edustajalle valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset.

14 §.

Perhelisä ei ole verotettavaa tuloa.
Perhelisää ei ole pidettävä köyhäinhoito-

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1943.

lain mukaisena huoltoavustuksena. Perhelisää ei saa ulosmitata eikä käyttää perheen jäsenten köyhäinhoidon tai muun yhteiskunnallisen huollon kustannusten korvaamiseen. Perhelisän johdosta älköön myöskään vähennettävä sitä avustusta, jonka huoltolautakunta köyhäinhoitolain 1 §:n 1 momentin mukaan voi olla velvollinen suorittamaan jollekin tai joillekin perheen jäsenille.

Sopimus, joka tarkoittaa perhelisän siirtämistä toiselle henkilölle, on mitätön.

15 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain toimeenpanosta annetaan asetuksella.

16 §.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1943.

Tasavallan Presidentti

RISTO RYTI.

Sosiaaliministeri *K.-A. Fagerholm.*